

Bağış ve Yardım Rehberi

Ülkemizi derinden sarsan deprem felaketinden dolayı acımız tarifsiz.

Hepimiz deprem bölgelerindeki afetzede vatandaşlarımızın acil ihtiyaçlarının karşılanması ve bölgedeki hasarların giderilmesi için dayanışma içinde çalışıyoruz. Bu çalışmalar için yapılan yardım ve bağışların hayati önem taşıdığını göz önüne alarak, bağış yapma ve yardım toplamaya ilişkin yasal mevzuat hakkında en çok sorulan soruları cevapladık.

**Yaralarımızı hep birlikte sararak,
bu zorlu süreci atlatacağımıza inanıyoruz.**

**ERDEM
&
ERDEM**

Sorular

1	Derneklerin depremzedeler için yardım toplaması izne tabi bir faaliyet midir?
2	Derneklerin yardım toplama için alacağı izin yer ve zaman bakımından sınırlı mıdır?
3	Derneklerin bağış alması izne tabii bir faaliyet midir?
4	Yurt dışından yardım toplayan dernekler izin almalı mıdır?
5	Vakıflar depremzedelere ve bu yönde çalışma yürüten sivil toplum kuruluşlarına hangi koşullar altında bağış yapabilir?
6	Halka açık şirketlerin bağış yaparken tabii olduğu sınırlamalar nelerdir?
7	Aracı kurumların ve bankaların bağış yaparken tabii olduğu sınırlamalar nelerdir?
8	Halka açık olmayan şirketlerin bağış yaparken tabii olduğu sınırlamalar nelerdir?
9	Deprem nedeniyle yapılan bağış ve yardımların kurumlar vergisi mevzuatı karşısındaki durumu nedir?
10	Deprem nedeniyle yapılan bağış ve yardımların katma değer vergisi mevzuatı karşısındaki durumu nedir?

1) Derneklerin depremzedeler için yardım toplaması izne tabi bir faaliyet midir?

Derneklerin, internet ortamından yürütülecekler de dahil olmak üzere, yardım toplama faaliyetlerinde bulunması izne tabidir. 2860 sayılı Yardım Toplama Kanunu'nun ("Yardım Toplama Kanunu") 3. ve 6. maddeleri ile Yardım Toplama Esas ve Usulleri Hakkında Yönetmelik'in ("Yönetmelik") 5. maddesi uyarınca kamu yararına uygun olarak, amaçlarını gerçekleştirmek, yardım sağlamak ve kamu hizmetlerinden bir veya birkaçını gerçekleştirmek veya destek olmak üzere gerçek kişiler, dernekler, kurumlar, vakıflar, spor kulüpleri, gazete ve dergiler yetkili makamlardan izin alarak yardım toplayabilirler.

Yardım toplama izni verecek yetkili makam;

- Yardım toplama faaliyeti bir ilçenin sınırları içerisinde gerçekleştirilecekse o ilçenin kaymakamlığı,
- Bir ilin birden fazla ilçesinde gerçekleştirilecekse o ilin valiliği,
- Birden fazla ilde gerçekleştirilecekse, yardım toplama faaliyetini yürütecek gerçek veya tüzel kişilerin yerleşim yerinin bulunduğu ilin valiliğidir.

Bununla birlikte Cumhurbaşkanı tarafından belirlenip ilan edilen bazı kamu yararına çalışan dernek, kurum ve vakıflar izin almadan da yardım toplayabilir.

İzin Almadan Yardım Toplama Hakkına Sahip Kuruluşlar

T.C. İçişleri Bakanlığı'nın 07.04.2005 tarih ve 2005/38 sayılı Genelgesi'nde belirtildiği üzere şirketler, sendikalar, özel radyo ve televizyonlar, siyasi parti teşkilatları ve bunların yan kuruluşları gibi tüzel kişilere yardım toplama izni verilmemektedir.

Yardım Toplama Kanunu

Yardım Toplama Esas ve Usulleri Hakkında Yönetmelik

Yardım Toplama Yetkisine Sahip Kişiler

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

2) Derneklerin yardım toplama için alacağı izin yer ve zaman bakımından sınırlı mıdır?

Yardım Toplama Kanunu'nun 10. maddesi ile Yönetmelik'in 7. maddesi uyarınca yardım toplama süresi, takdiri izin veren makama ait olmakla beraber bir yılı geçemez. Ancak, haklı sebeplerin bulunması halinde bu süre, izin veren makamca bir yılı geçmemek üzere uzatılabilir. Yardım toplama faaliyeti ancak yetkili makamın izin verdiği yer dahilinde yürütülebilir.

3) Derneklerin bağış alması izne tabii bir faaliyet midir?

T.C. İçişleri Bakanlığı Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü'nün internet sitesinde yayımladığı 10.04.2019 tarihli duyurusuna göre, derneklerin merkezinin, şubesinin veya temsilciliğinin bulunduğu yerde, yönetim kurulu üyeleri veya yönetim kurulunca yetkilendirilerek adına yetki belgesi düzenlenmiş kişiler tarafından, alındı belgesi karşılığında veya derneğin kendi web sitesi üzerinden bağış kabul edilebilir. Ancak, organizasyonlarda bulunarak, duyuru yaparak ya da tek tek iletişime geçerek kişi ve kuruluşlardan yardım yapması istenecekse, Yardım Toplama Kanunu kapsamında hareket edilmesi gerekir.

Derneğin kendi talebi olmaksızın derneğe yöneltilen bağış kabul etmesi için dernek tüzüğünde bağış kabul edebileceğine ilişkin hüküm bulunması ya da derneğin Yardım Toplama Kanunu kapsamında izin alması gerekmez. Ancak derneğin üyelerinden veya üçüncü kişilerden talep ederek topladığı karşılıksız kazandırmalar izne tabidir.

Sivil Toplumla İlişkiler Genel Müdürlüğü'nün Yardım Toplama Duyurusu

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

4) Yurt dışından yardım toplayan dernekler izin almalı mıdır?

5253 sayılı Dernekler Kanunu'nun 21. maddesi uyarınca dernekler, mülki idare amirliğine önceden bildirimde bulunmak şartıyla yurt dışındaki kişi, kurum ve kuruluşlardan aynı ve nakdî yardım alabilirler. Yurt dışından yardım alacak dernekler, Dernekler Yönetmeliği'nin 19. maddesi uyarınca, ilgili yönetmeliğin ekinde bulunan Yurtdışından Yardım Alma Bildirimi'ni doldurup mülki idare amirliğine bildirimde bulunmalıdır.

Nakdî yardımların bankalar aracılığıyla alınması ve yardımların kullanılmadan önce bildirim şartının yerine getirilmesi zorunludur. Yurt dışı yardımı bankalar aracılığıyla almayan dernek yöneticilerine, bu şekilde alınan yardımın %25'i oranında idarî para cezası verilir.

Yardım gerçekleştirildikten sonra faaliyet sonuç bildirimi doksan gün içerisinde mülki idare amirliğine verilir. Bu bildirimde, yapılan yardımların gerçekleştiğine ilişkin form ve görsel materyaller ve benzeri kanıtlayıcı belgeler eklenir.

Dernekler Kanunu

Dernekler Yönetmeliği

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

5) Vakıflar depremzedelere ve bu yönde çalışma yürüten sivil toplum kuruluşlarına hangi koşullar altında bağış yapabilir?

Vakıflar, vakıf senetlerinde çizilen çerçeve doğrultusunda faaliyet gösterirler. Vakıfların bağış kabul edebilmesi ve bağış yapabilmesi için vakıf senedinde buna ilişkin düzenlemeler bulunması gerekir. Bununla birlikte, vakıf senetlerinde afetler nedeniyle bağış yapabileceklerine ilişkin hüküm bulunmayan vakıfların depremzedelere ve bu yönde çalışma yürüten sivil toplum kuruluşlarına bağış yapması Vakıflar Genel Müdürlüğü Vakıflar Meclisi'nin 13.02.2023 tarihli kararı uyarınca mümkündür. Bunun için vakıf yönetim organlarının karar alması ve gerçekleştirilen gider ve harcamaları belgeleriyle dosyalaması önem arz eder.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

6) Halka açık şirketlerin bağış yaparken tabii olduğu sınırlamalar nelerdir?

Sermaye Piyasası Kanunu'nun 19/5 maddesi uyarınca halka açık ortaklıklar tarafından bağış yapılabilmesi için esas sözleşmede hüküm bulunması gerekir. Yapılacak bağışın sınırı halka açık ortaklık genel kurulunca belirlenir. Bununla beraber, 09.02.2023 tarih ve 2023/9 sayılı Sermaye Piyasası Kurulu Bülteni'nde yayımlanan Kurul Karar Organı'nın 09.02.2023 tarih ve 8/174 sayılı Kararı Uyarınca Yapılan Duyuru ("Duyuru") doğrultusunda 06.02.2023 tarihinde merkez üssü Kahramanmaraş olan ve 10 ili (Kahramanmaraş, Kilis, Hatay, Osmaniye, Adıyaman, Gaziantep, Şanlıurfa, Diyarbakır, Malatya ve Adana) etkileyen depremler nedeniyle bağışta bulunmak ancak genel kurullarınca belirlenmiş bağış tutarı yeterli olmayan ve/veya hiç belirlenmemiş olan halka açık şirketlerin;

- Yönetim kurulu kararı ile varsa genel kurul kararında belirlenen sınırı aşacak; böyle bir sınır belirlenmemişse, yönetim kurulu kararında öngörülecek tutarda bağış yapabilecekleri,
- Yönetim kurulu kararı ile yapılacak bağış ve ödemelerin tutarı ve bağış yapılan tarafın KAP bildiriminde bulunması gerektiği,
- Söz konusu yönetim kurulu kararının yapılacak ilk genel kurul toplantısında pay sahiplerinin onayına sunulması gerektiği ifade edilir.

Menkul kıymet yatırım ortaklıkları, gayrimenkul yatırım ortaklıkları ve halka açık girişim sermayesi yatırım ortaklıkları da bu şartlara tabii olarak bağış yapabilir.

7) Aracı kurumların ve bankaların bağış yaparken tabii olduğu sınırlamalar nelerdir?

III-39.1 sayılı Yatırım Kuruluşlarının Kuruluş ve Faaliyet Esasları Hakkında Tebliğ'in 56/1-k maddesi uyarınca aracı kurumlar bir malî yılda öz sermayelerinin binde beşini aşacak miktarda bağış yapamaz. Ancak Duyuru ile aracı kurumlar tarafından deprem dolayısıyla yapılan bağışların bu sınırın hesaplanmasında dikkate alınmayacağı düzenlenir.

5411 sayılı Bankacılık Kanunu'nun 59. maddesi ile bankalar ve konsolide denetime tâbi kuruluşlarca bir malî yılda yapılabilecek bağış miktarı, banka öz kaynaklarının binde dördü ile sınırlanır. Yapılan bağış ve yardımların en az yarısının, kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider veya indirim olarak dikkate alınabilecek bağış ve yardımlardan oluşması gerekir.

16.02.2023 tarihli ve 124 sayılı Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi uyarınca Afet ve Acil Durum Yönetimi Başkanlığı'na (AFAD) bankalar tarafından olağanüstü hal süresinde yapılacak bağış ve yardımlara yukarıda belirtilen sınırlamalar uygulanmaz.

8) Halka açık olmayan şirketlerin bağış yaparken tabii olduğu sınırlamalar nelerdir?

Halka açık şirketlerden farklı olarak halka açık olmayan şirketlerin bağış yapabilmesi için bu konuda esas sözleşmelerinde hüküm bulunması gerekmez. Bağış işlemini şirketi temsile yetkili kişiler gerçekleştirebilir. Yapılacak bağış konusunda bir yönetim kurulu kararı alınması uygun olacaktır.

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

9) Deprem nedeniyle yapılan bağış ve yardımların kurumlar vergisi mevzuatı karşısındaki durumu nedir?

5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun ("KVK") 10. maddesi genel ve özel bütçeli kamu idarelerine, il özel idarelerine, belediyelere ve köylere, Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınan vakıflara, kamu yararına çalışan derneklere ve bilimsel araştırma ve geliştirme faaliyetinde bulunan kurum ve kuruluşlara makbuz karşılığında yapılan aynı ve nakdi bağış ve yardımların o yıla ait kurum kazancının %5'ine kadar olan kısmının kurum kazancından indirimi mümkündür.

Bu kapsamda, Kahramanmaraş ve çevre illerde meydana gelen deprem felaketi nedeniyle yukarıda belirtilen kuruluşlara makbuz karşılığında yapılacak olan nakdi ve aynı bağışların, ilgili yıl kurum kazancının %5'ini aşmamak ve beyanname üzerinde ayrıca gösterilmek kaydıyla, beyan edilen kurum kazancından indirilmesi mümkündür.

Cumhurbaşkanınca vergi muafiyeti tanınmamış olan vakıflar ile kamu menfaatine yararlı olduğu ilan edilmemiş derneklere ve yine özel kanunlarında ayrıca bir düzenleme olmamak kaydıyla yukarıda sayılan kurum ve kuruluşlar dışındaki kişi ve kuruluşlara yapılacak bağış ve yardımlar gider yazılamaz ve matrahtan indirilemez.

Kamu Yararına Çalışan Dernekler

Vergi Muafiyeti Tanınmış Vakıflar

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

10) Deprem nedeniyle yapılan bağış ve yardımların katma değer vergisi mevzuatı karşısındaki durumu nedir?

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu'nun ("KDVK") 17/2-b maddesi uyarınca, aşağıda bir kısmı belirtilen kurum ve kuruluşlara yapılacak bedelsiz her türlü mal ve hizmet teslimi, katma değer vergisinden ("KDV") müstesna tutulur:

- Kamu idareleri
- Belediyeler
- Kamuya yararlı dernekler
- Cumhurbaşkanı tarafından vergi muafiyeti tanınan vakıflar

Bu istisna kapsamında yapılan işlemlere ilişkin yüklenilen KDV indirilebilir, ancak indirim yoluyla giderilemeyen KDV iade edilmez.

GİB tarafından yayımlanan Sirküler'e göre, 06.02.2023 tarihli depremde etkilenen kişilere verilecek bedelsiz barınma hizmetleri için düzenlenecek faturalarda, işlemin mahiyetine ilişkin açıklamalara (06.02.2023 tarihinde meydana gelen depremde etkilenen 10 ildeki vatandaşlara verilen bedelsiz barınma hizmetleri) yer verilmek ve barınma hizmet bedelinin sıfır (bedelsiz) olarak gösterilmek suretiyle düzenlenmesi gerekmektedir. Ayrıca emsal bedeli sıfır olan söz konusu hizmetler dolayısıyla katma değer vergisi ve konaklama vergisi hesaplanmaz ve bu hizmetler nedeniyle barınma hizmeti verenlerce yapılan harcamalar gelir ve kurumlar vergisi matrahının tespitinde gider olarak dikkate alınabilir.

Gelir İdaresi Başkanlığı Vergi Usul Kanunu Sirküleri/150

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

İSTANBUL

Ferko Signature, Büyükdere Caddesi, No.175,
Kat. 3, 34394 Esentepe - Şişli, İstanbul

+90 212 291 73 83
+90 212 291 73 82

istanbul@erdem-erdem.av.tr

İZMİR

1476 Sokak, No. 2, D. 27, Aksoy Plaza,
Alsancak, İzmir

+90 232 464 66 76
+90 232 466 01 21

izmir@erdem-erdem.com